

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

ILMIY
AXBOROTNOMA

2023

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI

- НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА
- SCIENTIFIC BULLETIN OF
NAMANGAN STATE UNIVERSITY

MAXSUS SON

Bosh muharrir: *Namangan davlat universiteti rektori S.T.Turg'unov*

Mas'ul muharrir: *Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor Sh.N. Ataxanov*

Mas'ul muharrir o'rinbosari: *Ilmiy-tadqiqot va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i O.N.Imomov*

TAHRIR HAY'ATI

Fizika-matematika fanlari: f-m.f.d., dots. R.Xakimov, f-m.f.d., dots. B.Abdulazizov, PhD., dots. R.Jalalov.

Kimyo fanlari: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, k.f.n., dots. T.Sattarov, t.f.n., dots. G'.Mamajanov., k.f.n., dots. Y.Toshmatov, t.f.n., dots. A.Abdulhayev, k.f.n., t.f.d. prof. v.b. G'Doliyev.

Biologiya fanlari: b.f.d., prof. A.Batashov, b.f.n., dots. D.Dehqanov, PhD. R.G'ulomov

Texnika fanlari: PhD. M.Dadaxanov, PhD. Sh.Boltiboyev, PhD. R.Akramboyev.

Tarix fanlari: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d, prof. A.Rasulov.

Falsafa fanlari: p.f.d., dots. T.Ismoilov, f.f.n. N.Zaynobiddinova, PhD., dots. Q.Maxkamov.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, PhD. U.Qo'ziyev,

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. O'.Asqarova, p.f.n., dots. M.Nishonov, PhD., dots. D. Inamov, p.f.n., dots. N.Otaxanov, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. A.Sattarov, PhD. N.J. Abdusamatova

Tibbiyot fanlari: b.f.d. G'.Abdullayev, tib.f.n., dots. S.Boltaboyev, PhD M.Mirzaolimov

Psixologiya fanlari: PhD A.Turg'unboyeva, p.f.n., dots. M.Maxsudova.

Texnik muharrir: *N.X.Abdullayev.*

Tahririyat manzili: *Namangan shahri, Boburshox ko'chasi, 161-uy*

Faks: (0369)227-07-61 **e-mail:** info@namdu.uz

Ushbu jurnal 2019 yildan boshlab O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosati qarori bilan fizika-matematika, kimyo, biologiya, falsafa, filologiya va pedagogika fanlari bo'yicha Oliy attestatsiya komissiyasining dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

"NamDU ilmiy axborotnomasi – Научный вестник НамГУ" jurnali O'zbekiston Matbuot va axborot agentligining 17.05.2016-yildagi 08-0075 raqamli guvohnomasi hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA) tomonidan 2020-yil 29-avgust kuni 1106-sonli guvohnomaga binoan chop etiladi. "NamDU Ilmiy Axborotnomasi" elektron nashr sifatida xalqaro standart turkum raqami (ISSN-2181-1458)ga ega NamDU Ilmiy-texnikaviy Kengashining 2023-yil 10-maydagi kengaytirilgan 5-sonli yig'ilishida muhokama qilinib, ilmiy to'plam sifatida chop etishga ruxsat etilgan (Bayonnoma № 5). Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

CHILDREN //ASIA PACIFIC JOURNAL OF MARKETING & MANAGEMENT REVIEW ISSN: 2319-2836 Impact Factor: 7.603. – 2022. – T. 11. – №. 09. – C. 75-84.

7. Shaxbazova G. MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING MUSTAQILLIGINI OSHIRISHNI HISOBGA OLGAN HOLDA HARAKATLI O'YINLARNI O'RGATISH SHARTLARI VA USULLARI //Ta'lim fidoyilari. – 2022. – T. 8. – C. 81-86.

8. Matluba M. The Role of Effective Use of Information Technologies in Teaching Natural Sciences //International Journal of Culture and Modernity. – 2022. – T. 14. – C. 82-85.

9. Abduxalilovna M. M. The internal miracle of the body is the blood //INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429. – 2022. – T. 11. – №. 05. – C. 71-74.

10. Abduxalilovna M. M. et al. MAKTAB YOSHDAGI BOLALARNI NOTOG'RI OVQATLANISHI NATIJASIDA MIKROELEMENTLAR YETISHMOVCHILIGI ASOSIDA KELIB CHIQADIGAN TURLI HOLATLAR //Gospodarka i Innovacje. – 2022. – T. 25. – C. 27-30.

11. Abdukhalilovna M. M. THE IMPORTANCE OF IRON-RICH PRODUCTS IN THE PREVENTION OF ANEMIA COMPLICATIONS //Gospodarka i Innovacje. – 2022. – T. 24. – C. 989-992.

HARBIY PEDAGOGIK STRATEGIYA HAMDA HARBIY JAMOANI JANGOVAR HOLATGA PSIXOLOGIK TAYYORLASH

Jo'rayev Sherali Maxmutovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, Sport va chaqiriqqacha harbiy ta'lim fakulteti jismoniy madaniyat nazariyasi kafedrasida o'qituvchisi.

Gmail: sheralijorayev4410@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada Qurolli Kuchlar uchun yuqori malakali harbiy kadrlar tayyorlashda harbiy pedagogik strategiya va psixologik amaliyotning o'рни, harbiy shaxsda mujassamlanishi kerak bo'lgan xususiyatlar, shuningdek, ularning harbiy faoliyat sharoitida namoyon bo'lishi va jangovar va boshqa psixologik stressli vaziyatlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: harbiy faoliyatdagi shaxsning psixologik xususiyatlari, harbiy xizmatchi shaxsiyatining psixologik xususiyatlarining namoyon bo'lishi, harbiy xizmatchilarning shaxsiy-psixologik xususiyatlari.

ВОЕННО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СТРАТЕГИЯ И ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА ВОЕННО-СОСТАВНОЙ ГРУППЫ К БОЕВОЙ ОБСТАНОВКЕ

Жураев Шерали Махмутович

Чирчикский государственный педагогический университет, факультет спорта и допризывного военного образования, кафедра теории физической культуры.

Gmail: sheralijorayev4410@gmail.com

Аннотация: В данной статье освещена военно-педагогическая стратегия и роль психологических практик в подготовке высококвалифицированных военных кадров для Вооруженных сил, особенности, которые должны быть воплощены в военной личности, а также их проявления в условиях военной деятельности и боевых и других

психологических стрессовых, стрессовых ситуациях.

Ключевые слова: психологические особенности личности в военной деятельности, проявление психологических особенностей личности военнослужащего, личностно-психологические особенности военнослужащих.

MILITARY PEDAGOGICAL STRATEGY AND PSYCHOLOGICAL PREPARATION OF A MILITARY COMPOSITE GROUP FOR A COMBAT SITUATION

Juraev Sherali Makhmutovich

Gmail: sheralijorayev4410@gmail.com

Chirchik State Pedagogical University, Faculty of Sports and Pre-Conscription Military Education, Department of Theory of Physical Culture.

Annotation: this article covers the military pedagogical strategy and the role of psychological practices in the training of highly qualified military personnel for our Armed Forces, the features that must be embodied in a military person, and their state and qualities such as military activity and manifestation in combat and other psychological tanks, stressful situations.

Keywords: psychological characteristics of a person in military activity, manifestation of psychological characteristics of a military person, personal psychological characteristics of the military.

KIRISH.

O'zbekiston Qurolli Kuchlari doimo o'z faoliyatini davlatimiz strategik hujjatlari asosida ishlab chiqiladi. Ushbu talablarga asosan har bir quyi harbiy jamoa o'z meyoriy normativ hujjatlarini ishlab chiqadi va ularga kundalik faoliyatlarida harbiylarcha aniq va puxta amalqiladi. Masalan, O'zbekiston Respublikasining (2016 yil 14 sentabrdagi O'RPQ-406 Qarori) "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida" bo'lib harbiy askarlar va umuman shaxsiy tarkibni jangovar holatga tayyorlashda asosiy hujjatlardan biriga aylandi. Bundan tashqari, Prezidentimizning harbiylar faoliyati bilan bog'liq ko'plab ma'ruzalari va hujjatlari harbiylarimiz uchun doimiy asosiy ta'lim va tarbiyani, shaxsiy tarkibni jangovar ruhda tarbiyalashda yo'l ko'rsatuvchi hujjatlar hisoblanadi.

Jumladan, davlatimizning 2021 yil 3 fevraldagi 2017-2021 illarda yoshlarga qaratilgan mamlakat taraqqiyot strategiyasi bilan bog'liq "Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yilida amalga oshirishga oid Davlat dasturi, 2018 4 avgustdagi № 3898 Qarori va boshqa meyoriy hujjatlar O'zbekiston harbiylari shaxsiy tarkibini vatanparvarlik ruhida tayyorlashda asosiy meyoriy hujjatlar hisoblanadi va ularga amal qilinadi.

Hozirgi kunda Vatanparvarlik tushinchasi bazi yoshlar orasida shunchaki bir ibora sifatida qaralayotgani achinarli bo'lib qolmoqda. Vatanparvarlik tushunchasini yosh avlodga tug'ilgan vaqtdan boshlab ularning ongiga singdirish bizning hozirgi kundagi eng asosiy vazifalarimizdan biri bo'lib kelmoqda. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ham bu sohada juda ko'p gapirganlar. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga doir ishlar samaradorligini oshirish va faollashtirish, bu boradagi ta'lim-tarbiyaviy ishlarga mamlakatimiz fuqorolarini, davlat va nodavlat notijorat

tashkilotlarini hamda fuqarolik jamiyatining boshqa institutlarini yanada faol jalb etish va yoshlar ongiga vatanparvarlik, mardlik tuyg'ularini singdirish maqsadida Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi:

Quyidagilar: Yoshlarni harbiy -vatanparvarlik ruhida tarbiyalash konsepsiyasi;

1. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash konsepsiyasini amalga oshirish bo'yicha chora-tadbirlar dasturi.

2. Quyidagilar Konsepsiyaning asosiy vazifalari etib belgilansin:

-yoshlarni milliy g'oya va Vatanga sadoqat ruhida tarbiyalash, ularning qalbi va ongiga Vatan himoyasi sharaflari va muqaddas burch ekanini chuqur singdirish;

-qadimiy tariximiz va madaniyatimiz, jonajon Vatanimizning mustaqilligi va ravnaqi yo'lida fidokorona kurashgan milliy qahramonlarimiz bilan faxrlanish, ularga munosib bo'lish tuyg'usini shakllantirish, milliy armiyamizning qudrati va salohiyatiga bo'lgan ishonchni kuchaytirish;

-milliy armiyamizga jismonan baquvvat va ma'nan yetuk yoshlar zarurligi, harbiy xizmat har bir O'zbekiston fuqarosi uchun muqaddas burch ekanini haqidagi tushunchani hamda bu boradagi nazariy-amaliy ko'nikmalarni mustahkamlash;

-yoshlarda yon-atrofimiz va jahonda ro'y berayotgan siyosiy-ijtimoiy jarayonlarga milliy manfaatlarimizdan kelib chiqqan holda yondashish ko'nikmalarini, turli ichki va tashqi tahdidlarga qarshi mafkuraviy immunitetni shakllantirish;

Harbiy yoshlarda vatanga xizmat qilish maylini shakllantirish, ya'ni ularda harbiy xizmatga moyillik uyg'otish asosiy vazifadir. Moyillikning asosiy mazmun-mohiyati harbiy xizmat maqsadi va shaxsiy tarkib va alohida harbiy shaxsning manfaatlarini uyg'unlashtirishidan iborat bo'lib, aynan shu mas'uliyatli vazifa, odatda harbiy tarbiyachi rahbarlar zimmasiga yuklanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI:

Harbiy psixologiyada harbiylarning ruhiy tayyorgarligi deganda - harbiy xizmatchilarning ma'naviy-ruhiy, psixologik tayyorgarligining tarkibiy qismi shaxsiy tarkibni ma'naviy va ruhiy jihatdan uzluksiz tayyorgarlik amallari tushuniladi.

Mudofaa tizimi shaxsiy tarkibining ruhiy tayyorgarligi deganda biz butun harbiylarimizning murakkab sharoitlarda, stress-faktorlar bilan kechadigan jangovar vaziyatlarda ular oldiga qo'yilgan vazifalarning muvoffaqiyatli bajarilishini ta'minlaydigan ruhiy psixologik sifatlarini va shaxsdagi ruhiy psixologik barqarorlik, jangovar ruh shakllantirilganligi tushuniladi.

Shaxsiy tarkibda ruhiy, psixologik tayyorgarlikning maqsadi-harbiy xizmatchilarda jang, jangovar holatlar vaziyatida emotsional-irodaviy barqarorlikni va jangovar vaziyatda ruhiy psixologik boshqaruv va boshqaruvchanlikni shakllantirish hisoblanadi.

Tabiiyki, jangovar faoliyat o'quv-jangovar faoliyatidan har doim farq qilgan va jangovarlik holatga tayyorlash esa har doim askarlarni, harbiy tarkibni aynan mana shu jangovar holatga tayyorlashdir. Bu holat avvalo xavfliligi, keskinligi, psixologik jihatdan o'ta tangligi, vaziyatning shiddat bilan kutilmagan tarzda rivojlanuvchi va o'zgaruvchanligi va bir qator boshqa omillari bilan farqlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI.

Jangovar vaziyatlarni belgilovchi ruhiy xususiyat va asosiy omilsifatida xavflilik e'tirof etilgan. Xavflilik - shaxsning sog'ligi va hayotiga nisbatan tahdidni anglab yetish demakdir. Boshqa ta'sirlarning darajasi xavfning darajasiga bog'liq. Shu bilan birga insonning xavfga bo'lgan reaksiyasi turli xil bo'lishi mumkin: ongli, beixtiyor, impulsiv, bevosita, reaksiya sxemasiga to'g'ri keladigan holat. Xavflilikka nisbatan bo'lgan reaksiyaning xarakteriga qarab hulq-atvor ham sifatlanadi: birinchi holatda u ongli ravishda boshqariladi, ikkinchi holatda - vaziyatli yoki impulsiv bo'lishi mumkin, ya'ni to'liq yuzaga kelgan vaziyatga bog'liq bo'ladi.

Jangovar vaziyatning asosiy ko'rsatgichi xavflilik, o'zgaruvchanlik bilan bir qatorda kutilmagandalik o'ziga xosdir. Aqlli va makkor dushman jangda raqibning jangovar shayligini tushirish uchun albatta kutilmagandalik tamoyilidan foydalanadi. Harbiy xizmatchilarning ruhiy tayyorgarligi davomida kutilayotgan jangovar harakatlarning o'ziga xosliklari va sharoitlari, uni bajarish davomidagi qiyinchiliklar va ularni yengish yo'llari haqida batafsil ma'lumot berilishi kerak.

TAHLILLAR VA NATIJALAR.

Raqibning harakat qilish taktikasini va jangovar imkoniyatlarini batafsil o'rganish va ushbu ma'lumotlarni shaxsiy tarkibga o'z vaqtida yetkazish zarur. Aynan ushbu omillar harbiy xizmatchilarda kutilmaganlik va to'satdan yuzaga keladigan vaziyatlar ehtimolining kamayishiga, hatto butunlay bartaraf bo'lishiga yordam beradi.

Jangovar tayyorgarlik davomida harbiy xizmatchilarda kerakli ruhiy psixologik sifatlarni shakllantirishning yo'llari va usullari turlicha bo'lishi mumkin. Ularga ba'zi hollarda uzluksiz takrorlashlar orqali erishilsa, boshqa vaziyatlarda bir necha bor takrorlash orqali ham kerakli natijalarni egallash mumkin.

Jangning shaxs ruhiyatiga jiddiy ta'sir qiluvchi omillarini yaratish uchun jangovar vaziyatni modellastirish, buning uchun esa harbiylarda tasavvur kuchini tarbiyalash alohida ahamiyatga ega bo'ladi.

Yuqorida ko'rsatilgan omillarning barchasi, ayniqsa harbiy shaxsning ruhida Vatan oldidagi burchni his qilish, buning uchun esa unda harbiy vatanparvarlikdan tashqari harbiy hamdo'stlikni, o'z safdoshlariga ishonch ruhini tarbiyalash va bu tushuncha va ko'nikmalarni ularning jangovar, stres holatlarda qo'llashlarini ruhlariga singdirish shaxsiy harbiy tarkibning jangovarlik ruhini ko'taribgina qolmay ularda ko'tarinki jangovarlik ruhining namoyon bo'lishiga olib keladi.

XULOSA.

Harbiy faoliyat, ayniqsa, ofitserlik faoliyati murakkab va qiyin faoliyatlardan biri hisoblanadi. Buning sababi ushbu faoliyat kishisiga tushadigan jismoniy va ruhiy zuriqishgagina bogliq bulmasdan, ofitserning harbiy xizmatchilar bilan, shuningdek, texnika hamda qurollar bilan bir vaqtda faoliyat yuritishi bilan belgilanadi. Psixologiya nuqtai nazaridan faoliyat-bu turli vositalardan foydalanish orqali mavjud extiyojlarni qondirishga iunaltirilgan xatti-harakatlar tizimidan iborat. Harbiy faoliyat amalga oshirish hamda uning ishtirokchilari (harbiy xizmatchilar) amal qiladigan huquqiy me'yorlar nizomlar, komandir va boshliqlarning buyruqlari)ning uziga xosligi bilan ajralib turadi. Ofitser ular bilan ishlaganda ushbu xususiyatlarni urganishi hamda uz

faoliyatida ularga tayanishi lozim. Bundan tashqari, harbiy jamoa ham uzining ijtimoiy-psixologik tabiatiga va tarkibiga ega bulib, ular ham uziga xos qonuniyatlarga asoslanib rivojlanadi. Risolada jangovar faoliyat, shaxsiy tarkibni jangovar tayyorgarlik jarayonida psixologik chiniqtirish kabi bir qator harbiy psi-xologiya nuqtai nazaridan muhim bulgan Shuningdek, Suitsid (uz joniga qasd qilish) hodisasining ijtimoiy-psixologik sabablarini, tabiatini va uning oldini olish yullarini urganishga ham katta e'tibor qaratilgan.

ADABIYOTLAR/References

1. O'zbekiston Respublikasining 2016 yil 14 sentabrdagi O'RPQ-406 "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. Xalq so'zi gaz. 276 - soni. 2020 yil 30.12.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 3 fevraldagi 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nilishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini "Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili"da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida. Xalq so'zi gaz. 2021 yil 4 fevraldagi 25 - soni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari tashkil etilganining 29 yilligi va Vatan himoyachilari kuni munosabati bilan yo'llagan bayram tabrigi. Vatanparvar gaz. 2 - soni. 2021 yil 15.01.
5. A.I.Ibragimov. X.X.Sultonov "Vatan tuyg'usi" T. 1996 y.
6. "Vatanni himoya qilish – muqaddas burch" Harbiy nashriyoti, 2000 y.
7. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligining "O'zbekiston Qurolli Kuchlari jurnali" T.

MUNDARIJA

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI

01.00.00

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

1	Natural sonlar sistemasi.	
	Fozilov Sh, Yo'ldosheva M.....	3
2	Tasvirlarni ranglarni noravshan to'plamning intuisionistik nazariyasini qo'llash orqali klasterizatsiyalash modeli	
	Dadaxanov M, Hamroxo'jayev M, Davronov B.....	9
3	Kasr tartibli hosila qatnashgan buziluvchan tenglama uchun boshlang'ich- chegaraviy masala.	
	Irgashev B.Y, Pulatova S.I	13
4	Uchinchi tartibli tenglama uchun to'g'ri to'rtburchak sohada qo'yilgan bir aralash masala haqida.	
	Apakov Y, Azizova M.....	18
5	Bino va inshootlarni qurishda energiya tejamkorligini rejalashtirish.	
	Jalalov R, Sa'diev Q.....	23
6	Quyosh elementlarini foydali ish koeffitsiyentini haroratga bog'lanishini o'rganish.	
	Jalolov R.M., Ismanova O. T., Tilovaddinova N.N., Azimova Sh.A., Rustamova K.Q., Axmadjonova M.F., Maxmudov U.R.....	29
7	Umumlashgan kasr tartibli hosila qatnashgan diferensial tenglama uchun koshi masalasi.	
	Mamadaliyev A.....	33
8	Yagona qo'zg'almas nuqtali p-adik (3,3)-ratsional funksiyalarning umumiy ko'rinishi.	
	Mansuraliyeva R.....	37
9	Iqtisodiy o'sish modellari tahlili	
	Boltibayev Sh, Halimov Sh.....	44
10	Yuqori sezgir bo'yoqli quyosh elementlari (dssc)ni tayyorlash texnologiyasi va ishlash prinsipi.	
	Naimjonov A, Adashaliyev A, Turg'unov A, Abdukarimov A.....	50
11	Koeffitsientlari uzilishga ega bo'lgan to'rtinchi tartibli tenglama uchun chegaraviy masala.	
	Irgashev B, Abduraxmonova F.....	55
12	Dynamical system of the p-adic (3,3)-rational function with a unique parameter.	
	Mansuraliyeva R, Haydarova B.....	62
13	Tip o'zgarish chiziqlari parallel bo'lgan parabolo-giperbolik tenglama uchun chegaraviy masala.	
	Apakov Y, Ermatov J.....	66
14	Kommutativ kvaternion matritsalar.	
	Fozilov Sh, Yo'ldosheva M.....	74
15	Sun'iy neyron to'ri modelini qo'lyozma raqamlarini tanib olish masalasiga tadbiqu	83

Qamardinov I, Mirzamov A.....

16	Ilmiy tadqiqotlarda matematik statistikaning o'rne.	
	Ochilov B, Boltibayev Sh.....	89
17	Raqamli tasvirning identifikasion belgilarini radon almashtirish yordamida ajratib olish usuli.	
	Dadaxanov M, Saidaxmedov X, Yakubov J.....	94
18	Birinchi tartibli keli daraxtida sanoqli spin qiymatli hc modeli uchun umumlashgan p-adik gibbs o'lchovining mavjudligi.	
	Darvishaliyeva Z.....	98
19	Chiziqli avtomatik rostdash tizimlarini modellashtirishda matlab dasturidan foydalanish.	
	Xalmatov D, Alimova G, Hushnazarova D.....	104
20	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kompyuter savodxonligini shakllantirish.	
	Mo'minov D, Otajonova S, Sherg'oziyeva R, Abdullayev N.....	113
21	Maktabda informatika fanini sun'iy intellekt bilan integrallashgan usulda o'qitish.	
	Abdullayev A, Fozilov Sh.....	119
22	Axborot texnologiyalarining ta'limga ta'siri.	
	Alixonov D.....	123
23	Ikki faktorli autentifikatsiya va ikki bosqichli autentifikatsiyaning mohiyati.	
	Boltibayev Sh, Otanazarov J.....	128
24	Qo'lyozma matn tasvirlarini binarlash algoritmi haqida	
	Dadaxanov M, Davranov M, Kazakbayeva S.....	133
25	Bo'lajak o'qituvchilarni metodik tayyorgarligini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari.	
	Abduqodirov E, Fozilov Sh, Yo'ldosheva M.....	139
26	Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik savodxonligini oshirishda multimedia vositalaridan foydalanish.	
	Ergashev M, G'aniyev U.....	144
27	Moshinani o'rganish tizimining ta'lim sohasidagi o'rne.	
	G'aniyev U.....	150
28	Boshqaruvlari eksponensial kamayuvchi integral chegaralanishli differensial o'yinda yetishish sohalar.	
	Inomiddinov S, Inomiddinov A.....	154
29	Algoritmik masalalarni yechishda blok-sxemali amaliy dasturiy ta'minotdan foydalanish uslubiyoti	
	Xolmirzayev X, Jamalov O, Fozilov Sh, Yo'ldosheva M.....	158
30	Tarmoqdagi uzilishlarini tahlili.	
	Fozilov Sh, Yo'ldosheva M.....	164
31	Pythonda dasturlashtirishning imkoniyatlari va neyron tarmoqni pythonda dasturini yozish.	
	Yunusova G, A.N.Inomiddinov, M.Pulatova, Raxmonov B, Yoqubjonov D.....	174
32	Iqtisodiy masalalarda eng kichik kvadratlar usulini qo'llanishi haqida.	
	Nabiyeva Sh, Kazakbayeva S.....	181
33	Intellektual axborot bilimlar bazasi va undan foydalanish.	
	Mehmanova Y.....	186

34	Mashinali o'qitish algoritmi uchun segmentlashtirish algoritmlarini qo'llash. Boltibayev Sh, Olimjonov I.....	190
35	Tasvirlarni intellektuallashtirishda filtrlash jarayoni va baholash algoritmlari. Boltibaev Sh, To'xtamurodov.A.A., Ibragimov M.....	195
KIMYO FANLARI		
02.00.00 ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ		
CHEMICAL SCIENCES		
36	Chinni va sopol buyumlari ishlab chiqarish korxonalari chiqindilaridan birlamchi xom ashyo olish texnologiyasi. A.N. Xojimatov, S.B.Mamajanov, G'.A Doliyev, A.B.Abdulxayev, D.SH.Ibrohimjonova, M.M.O'lmasova.....	203
37	Centaurea oilasi o'simliklarining kimyoviy tarkibi va tibbiyotda qo'llanishi. Mamajanov I.M,Xolmatov A.O,Komilov B.J,Yuldasheva N.M,Eshbakova K.A	208
38	Eremurus robustus o'simligining farmakologik tahlili. Ismoilov B, Mamajanov G', Toshmatov Y.....	216
39	Geterogen sharoitlarda na-arboksimetilsellyulozani gidrolitik parchalash orqali quyimolekulyar n-karboksimetilsellyuloza olish. Xaytmetova S, Turayev A, Beknazarova M, Saypiyev T.....	220
40	Hypericum o'simligi biologik faol birikmalari. Mamadjanova S, Karimov A.....	228
41	Gazli muhitlarda etanolning kimyoviy ko'rsatkichlarini va tarkibini aniqlash. Abduraxmonova Z, Ibragimova E, Arslonova R.....	233
BIOLOGIYA FANLARI		
03.00.00 БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ		
BIOLOGICAL SCIENCES		
42	Namangan tumanidagi o'rikzor entomofaunasi. Boyxonov I, Turayeva Z.....	243
43	Shaftoli tana shirasi <i>pterochloroides persicae chol.</i> ning danak meva daraxtlaridagi miqdoriy dinamikasi. Maxkamov R, Habibullayev A, Ikromaliyeva G, Rustamov I.....	249
44	Teladorsagia (nematoda: ostertagiinae) avlodi nematodalarni polimeraza zanjir reaksiya usulida (pZR) aniqlash. Ikramov T, Ibrohimov A, Egamberdiyev M, Kuchboev A, Amirov O.....	255
45	Kalamush jigari mitoxondriyalari mptp disfunktsiyasga getasan va euforbin polifenolining ta'siri. Xabibullayev A.A., Ergasheva M.I., Boymatov O.Sh., Tadjibayeva G.I.....	264
46	Chust tabiiy yodgorligi florasining taksonomik tahlili Xoshimov X, Jabborov B, Abdug'aniyeva M.....	269
47	Chitosan nanofiber membranasi istiqbolli biomaterial sifatida. Sattarova D, Tojiboyeva N.....	274
48	O'zbekiston milliy gerbariysi" (tash) fondida saqlanayotgan <i>artemisia</i> turkumi turlarining tahlili. Sobitov O.....	280
49	Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarishda qishloq ho'jaligi va uning xalq iqtisodiyotidagi o'rni.	285

	To'xtaboyev M, Abdullayev N.....	
50	Namangan viloyati florasidagi galofit o'simliklarning taksonomik tahlili. Abdupattoyeva Sh, Tog'ayev I.....	294
51	O'simlik va hayvonot nomlari asosidagi metaforalarning gender xususiyatlari. Saidjalolova N.....	301
52	Bolalarda hazm qilish tizimi buzilishini oldini olishning hozirgi vazifalari. Abdullayev G', Uluxujayeva N.....	306
53	Qoratog' florasining taksonomik tahlili. Karimov F, Yoqubjonov O.....	312
54	Gossipol diazoimino hosilalarining membrana faol xossalari. Xo'jayeva Sh, Raximov A, Yakubova N, Pozilov M, To'lanova D.....	318
55	Sassiq; kovrak (ferula vonyuchaya) - ferula assa-foetidani yetishtirish agroteknikasi va tibbiyotda qo'llanilishi. To'xtaboyev M, Abdug'aniyeva S.....	324
56	Calendula officinalis l. va inula caspica f.k. blum ex ledeb. turlarining introduksiya sharoitiga moslashish xususiyatlari. Kuchkarov N, Baxtiyorova M, Samadov F, Muzaffarova S, Madraimova N.....	330
	FALSAFA FANLARI	
	09.00.00 ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ	
	PHILOSOPHICAL SCIENCES	338
57	Ijod va ilmiy tadqiqot bilish faoliyatini mahsuli. Zokirova F, Mirzaxmedov X.....	338
58	Temuriylar davlati tashqi siyosatida savdo va iqtisodiy masalalar. Qahharova G.....	343
59	Mamlakatda jamoatchilik nazoratini yo'lga qo'yishda ijtimoiy innovatsiyalarning ahamiyati G'apparov E, Malikov S.....	347
60	Yosh avlodni shaxs sifatida tarbiyalashning asosiy vazifalari va yo'nalishlari. Tillayev B, Aliyev N.....	351
61	Millatlararo totuvlik va diniy bag'rikenglik – mamlakat barqarorligi va ijtimoiy taraqqiyoti kafolati. Sultonov A, Abdumajitov Q.....	355
62	Ilmiy-tadqiqot mazmun-mohiyati va genezesi. Mirzaarapova D, Mirzaxmedov X.....	359
63	Ratsionallik va ilmiy tadqiqotning qiyosiy mutanosibligi. Odilov A, Mirzaxmedov X.....	363
64	Turli tizimdagi tillarda bahoning prosodik vositalar yordamida aks etishi. Isaqova Z.....	368
65	Ilmiy tadqiqotda ijtimoiy etika. Yuldasheva M, Mirzaxmedov X.....	374
66	Ilmiy faoliyat va texnologik yondashuv. Iminova Sh, Mirzaxmedov X.....	378

10.00.00

**FILOLOGIYA FANLARI
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PHILOLOGICAL SCIENCES**

- 67 **Xalq dostonlarida iste'mol doirasi cheklangan so'zlarning qo'llanilishi.** 384
Abduqahhorova M, Ashurov D.....
- 68 **Temirchilik – hunarmandchilikning qadimiy turi sifatida.** 388
Kayimov E.....
- 69 **Navoiy ijodida didaktik qarashlarni shakllantiruvchi omillar** 394
Davlataliyeva K.....

13.00.00

**PEDAGOGIKA FANLARI
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PEDAGOGICAL SCIENCES**

- 70 **Pedagogik va axborot, hamda maxsus metodlar muhandislik-grafikasi fanlarini o'qitishda.** 399
Jumanazarova Z.....
- 71 **Innovatsion yondashuvlar asosida ona tili va o'qish savodxonligi darslarida didaktik o'yinlarni texnika vositalari asosida tashkil etishning ahamiyati.** 405
Dadamirzayeva M.....
- 72 **O'quvchilarni kasbga yo'naltirishda maktab va maktabdan tashqari ta'lim integratsiyasini ta'minlash.** 410
Inamov N.....
- 73 **O'smirlik davrining o'ziga xos psixologik xususiyatlari.** 413
Nozimova A, Shuxratjonova R.....
- 74 **Zamonaviy ta'limda axborot texnologiyalarini joriy etish muammolari.** 417
Alixonov D.....
- 75 **Sotsiolingvistik kompetentsiyani rivojlantirish ta'lim samaradorligi omili sifatida.** 422
Ermirzayev A, Jo'rayeva S.....
- 76 **Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik mahoratini oshirishda pedagogik texnologiyalardan foydalanish.** 427
Kuziyeva G.....
- 77 **Milliy qadriyatlarning ijtimoiy va etnopsixologik tasnifi ilmiy tadqiqot predmeti sifatida.** 432
Otabayeva M, Turg'unboyeva A.....
- 78 **Grammatik kompetensiya kommunikativ kompetentsiyaning tarkibiy qismi sifatida.** 436
Solijonova K.....
- 79 **Habib Sa'dulla she'riyatida poetik sintaksis.** 440
Ermanbetova Sh.....
- 80 **Inglizlarda boxing day an'anasini nishonlanishi o'zbek an'analari bilan o'xshashligi** 445
Rustamov O, Rustamova Sh, Sobirova X.....
- 81 **Boshlang'ich sinf o'qish darslarida berilgan badiiy asarlarni o'qitishda ta'lim texnologiyalarining ahamiyati.** 449

	Erkinboyeva K.....	
82	Cholg'u ijrochiligini o'rganishda kompetensiyaviy yondashuv. Muhammedova D.....	455
83	Maktab o'quvchilarining lug'at boyligini oshirishda mnemonik lug'atlarning o'rni. Salisheva Z, Nasirdinova O.....	460
84	Buxoro folklor qo'shiqlarining o'zbek milliy musiqa madaniyatidagi o'rni (Buxorcha yoki buxorcha zang taronalari misolida) Abdullayev R.....	466
85	Ekstralingvistik xususiyatli iboralarni tarjima qilish muammolari. Azizova F.....	472
86	Devoni lug'otit turk asaridagi aforizmlarning lingvokulturologik xususiyatlari Ashurova F.....	476
87	Jismoniy tarbiya va sportdagi organizmning ba'zi fiziologik holatlari va reaksiyalari. Shaxbazova G, Usmonov A.....	482
88	Harbiy pedagogik strategiya hamda harbiy jamoani jangovar holatga psixologik tayyorlash. Jo'rayev Sh.....	486
89	O'lan janri evolyutsiyasi va uning tarixiy taraqqiyoti masalalari. <i>(Namangan viloyati "Chashma" jamoasi repertuaridagi o'lanlar asosida)</i> Imomnazarova Sh, Tojiboyeva D.....	491
90	Qadimgi davrda kurash sportining tarixi. Soatov E.....	497
91	Kichik bog'cha yoshidagi bolalar jismoniy madaniyati . Shaxbazova G, Yormatov G'.....	501
92	Ingliz, o'zbek va ispan tillarida kichraytirish termini asoslari. Mamatqulova N.....	510
93	The significance of formulaic sequences in academic english writing. Abdulkhakova D.....	515
94	V.Shekspirning "Otello" tragediyasini adabiyot darslarida o'qitishda o'ziga xos yondashuvlar. Jovliyeva Y.....	519
95	O'zbek milliy cholg'ularidan afg'on rubobi. Xakimova F.....	525
96	Этикетные речевые акты приветствия в русском и узбекском языках. Казакбаева С.....	531
97	Ota-onalarga pedagogik bilim berishning ahamiyati. Musabayeva N.....	535
98	O'quvchilarga ta'lim-tarbiya berishda " tarbiya " fani darsligining pedagogik afzalliklari. Nurullayeva O'.....	537
99	Masofaviy o'qitish texnologiyasi va vositalaridan muvaffaqiyatli foydalanish va strategik rejalashtirish. Samijonova D.....	542

100	Kreativ yondashuv asosida o'quvchilarga tanqidiy fikrlash kompetentsiyalarini shakllantirish.	
	Raxmanova N.X., Nurillayeva O'.....	544
101	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tayyorlov guruhlari tarbiyalanuvchilarini savodga o'rgatishda kreativ yondoshuvlar.	
	Mashrabova M.....	549
102	Multimedia texnologiyalardan foydalanib tarbiya fanini takomillashtirish.	
	Tursunboyeva B. R., Raxmanova N. X.....	551
103	Shaxsga yo'naltirilgan ta'limni qo'llanish orqali hamshiralarni ta'lim sifatini oshirish.	
	Haydarova B, Qodirova M.....	556